

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות
לשולחן שבת

כי תבוא

מוקפים בברכות

"ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגך" [כ"ה, ב']

שואל הרה"ג ר' דוד אילוז שליט"א כאשר נתבונן בפסוקים נראה שבברכות של הפרשה יש רק חמישה עשר פסוקים, לעומת זאת בקללות ישנם קרוב לשישים פסוקים, הקללות פי ארבע מהברכות. צריך להבין למה אין פרופורציה ביניהם? ועוד שמידה טובה גדולה ממידת פורענות, ומה שאפשר להשיג בקללה אפשר להשיג בקלות רבה יותר בברכה, ומדוע הקללות רבות על הברכות?

מסביר הרב שמכאן יש לנו מוסר השכל בשביל כל אחד ואחד מאיתנו, הברכה הגדולה ביותר לאדם היא שגרה טובה. לקום בבוקר בריא ושלם, המשפחה בסדר והפרנסה בסדר. כל זה לא מובן מאליה! עצם זה שאין קללה והכל הולך כשורה, זו הברכה הכי טובה שיכולה להיות. תסתכל לימינך ולשמאלך על האנשים בעולם, אנשים חולים, אנשים נכים, אנשים שכולים, לא חסר צרות. אדם צריך לדעת שכל דבר טוב שהוא כביכול ה'שגרה', זאת הברכה הכי טובה שיכולה להיות. וכל מניעת צער וצרה, זו ברכה עצומה. ואם כן, יוצא שבפרשה שלנו יש שבעים וחמישה פסוקים של ברכות, ולא רק חמישה עשר כפי שאמרנו בתחילה, כי הפסוקים של הקללות הם הברכה הכי טובה למי שידע שהוא לא קולל בהם, כשרואים כמה צרות ואסונות יש בעולם מבינים כמה זה ברכה שלנו זה לא קורה, שבבית שלנו זה לא קיים. אז אכן, אין פרופורציה בין הברכות לקללות בפרשה, אבל מהכיוון ההפוך, יש הרבה יותר ברכות מאשר קללות וזה כי מידה טובה עדיפה ממידת פורענות.

סיפר הרה"ג ר' יעקב גלינסקי זצ"ל ליד ביתו התגוררו שכנות שלא ידעו קרוא וכתוב, הן התכנסו מידי לילה לצידה של אימו שידעה קרוא וכתוב ובקשו ממנה שתקרא בפניהן מתוך העיתון מה מתרחש בעולם. יום אחד הקדימה אחת השכנות לבוא הרימה את העיתון מהשולחן

והסתכלה בו, לפתע היא הרימה קול צעקה וצווחה... אימו שהייתה עסוקה בעבודות המטבח, ניגשה אליה בבהילות ושאלה "מה קרה?" השכנה הצביעה על תמונה שהופיעה בעמודו הראשון של העיתון וצעקה "איך את מסוגלת להתעסק עכשיו בקילוף תפוחי אדמה בשעה שאונייה טבעה?!" והצביעה על התמונה שבעיתון. המשיכה השכנה לומר "מי יודע כמה אנשים נספו באסון הנורא הזה...?"

התברר שמכיוון שהשכנה לא ידעה לקרוא, החזיקה את העיתון בצורה הפוכה והתמונה שבה הופיעה האנייה נראתה הפוך והציגה את האנייה כטובעת בים. אך במציאות הייתה זו אנייה מפוארת שיצאה להפלגת הבכורה שלה מנמל האם באנגליה, הצלם שהנציח את ההפלגה ביקש להראות את יופייה ואיכותיותה של הספינה החדשה. והאמת שלא הייתה טביעה ולא שום אסון, אלא פריחה והתחדשות וכל זה הוא עניין של הסתכלות... **כך הוא בחיי היום יום, כאשר מתבוננים ורואים את חסדיו ונפלאותיו של הקב"ה, אי אפשר שלא לשמוח ולומר תודה לבורא העולם... וכאן האדם צריך לשאול את עצמו האם הוא יודע להעריך את חיי השגרה?**

האם הוא יודע להתבונן על הכוס המלאה ולא לפזול החוצה ולחשוב שהדשא של השכן ירוק יותר!

ישנם כאלה אשר כל עיסוקם הוא לבדוק ולקנות תמיד את הצעקה האחרונה בכל דבר ממש, בגדר חובה להיות הכי עדכני.

ישנם כאלה שאף נכנסים לחובות גדולים ללא כל פרופורציה להכנסות שבאמתחתם, וזה ממש קללה לאדם.

האדם תמיד צריך להתבונן בדברים הטובים, המושלמים והיפים שה' ברא ונתן לו, וכך יבין ויחוש שהוא פשוט מוקף בברכות אלא שצריך לפקוח עיניים ולראות זאת...

הרב אילוז ואילוז!!!

ניתן להאזין לשיחותיו של הרב גדעון ראובן בשידור חי מידי שבוע ב"קול הלשון" על ידי זיהוי קולי במס' 03-6171111 ולהקיש * [אפשר לקבל צינתוק]. כמו כן ניתן פניני "אור החיים" הקדוש

לדבינו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זיע"א

"ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם ואמרת אליו הגדתי היום לה' אלקיך כי באתי אל הארץ אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו" [כ"ו, ג']
מסביר ה"אור החיים" הקדוש - התורה הקדושה באה למעט את הגרים שאינם יכולים לקרוא פרשת הבאת ביכורים, כיוון שאינם יכולים לומר "אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו". וכל מה שהפסוק בא למעט זה בסך הכל הקריאה של הבאת ביכורים, אך הבאת ביכורים גם הגרים יכולים להביא.

להלכה הרמב"ם פוסק שיכול להביא ביכורים ואף לקרוא, אלא שיש בזה מחלוקת בפוסקים.

ובכל אופן מדברי ה"אור החיים" הקדוש אנו למדים שכל אדם צריך להכיר את מקומו, אין הישראל יכול להיות לוי, וכל שכן להיות כהן. כמו כן אין הלוי יכול להיות כהן. כי כל אחד צריך להיות מיוחד ולהכיר את ייחודו במקום בו הוא נמצא, ואוי לו לאדם שאינו מכיר את ערכו וייחודו, וכך גם לגבי הגרים וכל אדם אחר.

לדבינו הקדוש רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני
"רבי אלעזר איש ברתותא אומר תן לו משלו שאתה ושלך שלו. וכן בדוד הוא אומר (דה"א) [כ"ז, ח'] "כי ממך הכל ומידך נתנו לך" [ג, ח']

בעלון הקודם למדנו שבחצר השותפין כאשר הדבר נוגע למטלטלים, אין לאחד חזקה על חברו הואיל ואינם מקפידים אחד על השני.

ממשיך בעל ה"זרע שמשון" - בפסוק בתהילים נאמר "והארץ נתן לבני אדם" [קטו, ט"ז] יוצא שכל ממון שיש בעולם כולם שותפים בו כמו חצר השותפים.

וכאשר בא עני אל אדם עשיר לבקש ממנו צדקה, הרי שחייב העשיר לתת לו צדקה כדי חיותו שהרי העני שותף בו.

וזו הכוונה במשנה "תן לו משלו" שתתן לעני ממה שהוא שלו שהוא שותף יחד עם העשיר.

ועוד ממשיך התנא באבות "שאתה ושלך שלו" שאתה וכל מה שיש לך הוא שייך להקב"ה.

וכל מה שנאמר "והארץ נתן לבני אדם" כל זה הוא לאחר ברכה, כפי המובא בברכות [לה]. שלאחר שאדם בירך על הפרי הרי שהוא זוכה באותו הפרי שבירך עליו, אך ללא זה הכל שייך להקב"ה, שהקב"ה שייך לעצמו כוח לעצור את השמים והאדמה לא תיתן את יכולה וגם הכסף והזהב שלו.

המשך אי"ה' שבוע הבא...

הלכה למעשה

הרב מנשה מורנו שליט"א
קריאת עיתונים וספרים בשבת

יש להבחין בין שלשה סוגי עיתונים:

א. עיתונים שעיקרם פירסומות ושיווק מוצרים (כדוגמת תכל'ס ולענין, ומצוי ג"כ במוסף כלכלה ומדור פרסומות, אפילו הנמצא על פני עמוד בודד בתוך עיתון שלם) עיתונים אלו, **אסורים בקריאה בשבת לכו"ע**, משום גזירת שטרי הדיוטות (בשו"ע שז' סעיף יג' מבואר שאין לקרא בשבת 'שטרי הדיוטות', אפילו איגרת ששלח לו חבירו קודם שבת אסורה בקריאה בשבת, עיתונים אלו לכו"ע בכלל האיסור, וכן בעיתון המותר בקריאה, אם יש בו עמוד פרסומות, אסור הוא בקריאה).

ב. עיתונים שהכתבות והידעיות בהם, בנושאים כלליים כמו אקטואליה, חדשות עולמיות, סיפורים מההיסטוריה, פרשנות פוליטית ומדינית וכו', ולפעמים יש **פירסומות בין כתבה לכתבה**. נחלקו הפוסקים אם מותרים עיתונים אלו בקריאה בשבת, עיקר ההלכה לאיסור בהם (במשנ"ב שז' ס"ק סג' הביא שלשבו"י מותר, והרבה אחרונים אוסרים. ויש מקום לומר שכיום גם השבו"י יודה לאיסור כיון שהיתרו בנוי על כך שיתכן ויש בעיתון ידיעות הנצרכות לצורך קיומי של האדם, כגון איזו מלחמה שפרצה. מציאות זו לא קיימת בימינו, ידיעות אלו לא מתפרסמות בעיתונות, אלא העיתון 'לועס' את הידיעות שמוכרות כבר).

ג. עיתון שכולו ללא פירסומות וכתבות מדברי ממון וכלכלה ואקטואליה, אלא כל מיני נושאים כלליים, מההווה והעבר (מצוי בעיתון המוסף לשבת) נחלקו בו הפוסקים והמנהג להקל, אך ירא שמים ראוי שיחמיר (בשו"ע שז' סעיף יז' הביא סתם לאיסור בקריאת דברי חכמה וכו', ויש מתירים. כסתם זה פסק כה"ח ס"ק קכ"ג שכ"ה לבני ספרד, וכ"ה באול"צ ח"ב עמ' ריא', ובהליכו"ע ח"ג עמ' קע"ג, וצ"ע במה שסתר דבריו וצידד להקל בחזו"ע שבת ח"ו עמ' עב'. אמנם כתבו האחרונים והביאם משנ"ב ס"ק סה' שהמנהג להקל, אלא שירא שמים ראוי שיחמיר, לכן **המנהג לקרא הזמנה לחתונה**, והמחמיר תע"ב. **מדור תמונות משמחות של גדולי הרבנים וראשי הישיבות, עם כיתוב תחתיהם, מותר בקריאה**, שאין זה כתב שתחת הצורה שפסק השו"ע (סימן שז' סעיף טו')

לאסור, שרק כאשר הציור מספר מאורע נאמר דין זה, כמו מלחמת דוד וגלית, אבל כאן התמונה אין מספרת דבר, אלא הכיתוב מספר מי הוא המצולם בתמונה. (כ"פ באשרי האיש פרק טז' אות י', ובחזו"ע ח"ו עמ' סח'. אמנם באול"צ ח"ב עמ' ריג' שאוסר בזה). **ספרי קומיקס, תוכן המותר** כמו סיפורי צדיקים או דברים המחזקים לירא"ש, **מותרים בקריאה בכל אופן. אך ספרי קומיקס של עלילות דברים, יש לאסור לקרא בהם**, וכמו שפסק שו"ע (סימן שז' סעיף טז' לאסור קריאת ספרי מלחמות וספר עימואל). **בספרי בישול נחלקו הפוסקים**, והמקל יש לו על מי שישמך (בשלחן שלמה שז' ס"ק כד' התיר, מפני שהחשיבו כספרי חכמה, וכ"פ בשש"כ פרק כט' הערה קכד', בחזו"ע ח"ו עמ' עג' הביא דבריו, וכתב טוב להחמיר). אבל **ספרי לימוד, כמו ספר רפואה, או עלון הרופאים, וכן כל מקצוע שיהיה אפילו עוסק בנושאי כלכלה, מותר כדין ספר חכמה, רק שליר"ש יש להחמיר**. **כשיש בעיתון איזו ידיעה המצערת, כמו סיפורי פרעות שהאומות ביצעו ביהודים, אסורה היא בקריאה בכל ענין**, משנ"ב שז' סק"ג).

עיתון הבנוי מתוכן המותר לקריאה בשבת, ובנוסף יש עמודים עם פרסומות, מותר לחלוטין בקריאה, אך לא יביט ויעיין בפרסומות. וה"ה בעלון לשבת, **יש בו פרסומות, אין איסור לקרא העלון, כיון שהוא תוכן תורני שלא נאסר כלל בגזירת שטרי הדיוטות, אבל לא יקרא את הפרסומות** (בשו"ע סימן שז' סעיף יז' מבואר שלא גזרו על שטרי הדיוטות כלל בדברי תורה, ובאותו עמוד בו אין כלל פרסומות וכו', אין סיבה לאסור. ואם קורא הכתבות ומדלג על הפרסומות, אלא שרואה מידי עוברו את הפרסומות 'מלמעלה' בלא קריאה ממש, מותר כמש"כ מ"א סימן ס"ק כג' והביאו ביאורו"ל סעיף ט"ז ד"ה ועובר, שאפילו למ"ד אסור להסתכל בדיוקן, ראה בלבד מותר, ודון מיניה ואוקי באתריה). אם הוא עיתון האסור בקריאה בשבת, רק יש בו איזה עמוד בסופו על פרשת השבוע, נחלקו הפוסקים אם מותר לקראתם, ויש לומר 'כללך' אצל יפות' (כלשון הגמ' ב"מ כא' במקראי קודש פ"ד בביאורים אות ד' כתב שאסור לקרא בכה"ג דברי התורה, ובאשרי האיש ח"ב פט"ז סוף אות א', וכן בשש"כ פכ"ט סוף סמ"ח מתירים. ובדאי שעיתון שכזה, אין לו לאדם להכניס לביתו, וסחור סחור אמרי' לנוזר, כלשון היעב"ץ).

Lab

תמיד רצית ללמוד בקלות ובהבנה מלאה את דברי ה"אור החיים" הקודש?
 תמיד רצית שיהיה לך חלק וזכות בתורתו ובסגולותיו של ה"אור החיים" הקדוש?
 רוצה לעשות משהו משמעותי ומיוחד לע"נ יקירך?
 רוצה לקבל ישועות מעל הטבע?

עכשיו זו ההזדמנות!!

בס"ד בקרוב מאוד עומד לצאת לאור הספר:

'מתיקות ועריבות התורה' על פניני ה"אור החיים" הקדוש

מחולק ללימוד יומי על סדר פרשיות השבוע ומועדים

הרוצים ליטול זכות וחלק בהדפסת ספר זה יפנו בהקדם למס' 0527151420